

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/55/2023
Identifikačné číslo spisu: 8119211612
Dátum vydania rozhodnutia: 14.08.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:8119211612.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu W. Q. - E., s miestom podnikania W., Q. XXXX/X, IČO: XXXXXXXX, zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Feciľakom, Prešov, Jesenná 8, IČO: 37941623, proti žalovanému Mgr. B. C., narodenému XX. P. XXXX, W., V. B. XXXX/XX, zastúpeného advokátom Mgr. Karolom Ševcom, Prešov, Hlavná 29, P.O. BOX 215, IČO: 37941721, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. augusta 2022 č. k. 6Co/7/2022-471, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov z 27. októbra 2021, č. k. 10C/28/2019-419 (ďalej len „súd prvej inštancie“), ktorým zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie bezdôvodného obohatenia vo výške 8.639,01 eura s 5,00% ročným úrokom z omeškania od 22. apríla 2019 do zaplatenia. Odvolací súd priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že je vlastníkom nehnuteľností - pozemkov nachádzajúcich sa v obci W., k. ú. B., ktoré sú súčasťou oploteného areálu žalovaného, a ktoré tak užíva výlučne žalovaný. S jeho návrhom na zámenu nehnuteľností žalovaný nesúhlasil a na jeho list z 01. apríla 2019, ktorým ho vyzval na vydanie bezdôvodného obohatenia a na neznemožňovanie prístupu na jeho pozemky nijako nereagoval. Žalovaný užíval jeho majetok bez právneho dôvodu, čím z jeho strany došlo k bezdôvodnému obohateniu. Pri určení výšky bezdôvodného obohatenia 8.639,01 eura žalobca vychádzal zo znaleckého posudku č. 1 zo 07. januára 2019 vypracovaný Znaleckým ústavom - Technická univerzita v Košiciach, Stavebná fakulta, Vysokoškolská 4, 040 01 Košice a obdobie 2 rokov spätne odo dňa podania žaloby.

3. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že pozemky patriace žalobcovi sa nachádzajú v areáli autoškoly, ktorá je vo vlastníctve žalovaného. Areál je oplotený, pričom na parcelách E-KN č. XXX/X, C-KN č. XXXX/XX, C-KN č. XXXX/XX, E-KN č. XXX/X a C-KN č. XXXX/X sa nachádza oporný múr, ktorý je súčasťou cestného telesa miestnej komunikácie a chodníka na Q. ulici a bol pravdepodobne budovaný spolu s cestným telesom tejto cesty. Bez tohto oporného múru nie je možná statická stabilita cestného telesa miestnej cesty a chodníka. V konaní nebolo preukázané, že oporný múr bol vo vlastníctve žalovaného. Na predmetnom opornom múre sa nachádza oplotenie. Uvedené oplotenie je podľa názoru súdu vo vlastníctve žalovaného, ktorý ho nadobudol v rámci dedičského konania po nebohom M. C., kde v zmysle dedičského rozhodnutia okrem iného nadobudol aj nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, spolu s učebňou autoškoly a príslušným oplotením. Vlastníctvu oplotenia žalovaným nasvedčuje aj tá skutočnosť, že v rámci trestného konania tvrdil, že mu bola spôsobená škoda okrem iného na oplotení pozemku a zároveň si uplatnil nárok na náhradu škody. Z uvedeného teda vyplýva, že sám žalovaný sa správal v rámci trestného konania ako vlastník oplotenia. Na parcely žalovaného C-KN č. XXXX/XX, č. XXXX/XX, č. XXXX/X ako aj na parcely žalobcu je prístup cez dve brány. Predmetné brány sa nezamykajú. Táto skutočnosť vyplynula z výsluchu svedka, zamestnanca žalovaného, ktorý vypovedal, že hneď ako nastúpil, tak žalovaný ho poučil o tom, že brány majú byť otvorené a nemajú sa zamykať a taktiež kde má parkovať, a kde majú parkovať klienti. Uvedené tvrdenie nebolo v konaní vyvrátené a zároveň ani žalobca nepreukázal, aby boli brány počas žalovaného obdobia zamknuté. Súd má za to, že na prijatie záveru, že žalovaný sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil nepostačuje preukázanie, že pozemky žalobcu sa nachádzajú v areáli žalovaného, ktorý je oplotený. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, na parcely žalobcu je prístup cez brány, ktoré sa nezamknávajú. Žalobca v konaní nepreukázal, že by mu žalovaný bránil v prístupe na svoje pozemky, a by mu bránil v ich užívaní. Žalobca má voľný prístup na svoje nehnuteľnosti, pričom tieto môže užívať. Žalobca sám vo svojej výpovedi uviedol, že vedel, kde sa tieto pozemky nachádzajú a v akom sú stave. Mal za to, že žalobcom predložené rozhodnutia nie je možné aplikovať na uvedenú vec, keďže tieto vychádzali zo stavu, že nehnuteľnosti boli oplotené a zároveň uzamknuté, pričom vlastník nemal prístup na svoje nehnuteľnosti. V prejednávanej veci, ako už bolo uvedené vyššie, nebolo preukázané, že by bol areál uzamknutý a žalobca by nemal prístup na svoje nehnuteľnosti. Žalobca taktiež nepreukázal, že by nemohol užívať nehnuteľnosti spôsobom, akým mienil pri ich nadobudnutí, keďže na otázku, akým spôsobom chce užívať tieto pozemky odpovedal, že keby tam nebolo oplotenie, tak by mohol užívať tieto pozemky. Spôsob užívania však bližšie nespresnil. Žalobca v konaní predložil fotografiu, na ktorej podľa výsluchu svedka mal parkovať autobus žalovaného. Súd prvej inštancie mal za to, že ani z tejto fotografie nemožno dospieť k záveru, že žalovaný sa za žalované obdobie bezdôvodne obohatil. Z predloženej fotografie nie je možné zistiť, kedy bola vyhotovená a či sa týka žalovaného obdobia. Žalovaný to popieral. Dôkazné bremeno bolo teda na žalobcovi, ktorý ho neuniesol. V danom prípade súd poukázal na výpoveď svedka, ktorý nastúpil do zamestnania k žalovanému v roku 2017, t. j. v období, od ktorého žalobca požaduje bezdôvodne obohatenie, a ktorý vypovedal, že hneď ako nastúpil, žalovaný ho poučil o tom, kde má parkovať a kde majú parkovať klienti. Uvedené tvrdenia svedka žalobca nevyvrátil. Súd sa nestotožnil so žalobcom, že rozsudkom sp. zn. 10C/102/2015 došlo medzi právnymi predchodcami žalobcu a žalovaným k právoplatnému vyriešeniu otázky hmotnoprávneho vzťahu strán sporu. Predmetný rozsudok vychádzal z obdobia od 11. marca 2013 do 11. marca 2015. V tomto rozsudku súd iba konštatoval, že parcela KN-C č. XXXX/X o výmere 73 m² je súčasťou areálu žalovaného. Súd sa vôbec nezaoberal tým, či žalobkyne majú prístup na svoju nehnuteľnosť a či je areál uzamknutý. Súd v danom prípade nie je viazaný právnym posúdením v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/102/2015. Žalobca súdu nepreukázal získanie bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, ktoré malo spočívať v užívaní cudzej veci bez právneho dôvodu v rozhodnom období, keďže jednoznačným spôsobom súdu nepreukázal, že žalovaný v rozhodnom období užíval nehnuteľnosti žalobcu. Žalobca teda neuniesol dôkazné bremeno, pretože v spore žiadnym spôsobom nepreukázal, že žalovaný získal bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu, nepreukázal, že žalobcovi vznikla majetková ujma a nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi získaním bezdôvodného obohatenia a vznikom majetkovej ujmy.

4. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovým a právnym posúdením súdu prvej inštancie. K žalobcom

predloženým fotografiám uviedol, že aj keby bol žalobca preukázal, že fotografie boli vyhotovené v rozhodnom období, tým, čo bolo na týchto fotografiách zachytené, nevedel preukázať, že brány do areálu boli uzamknuté, resp. že v danom čase sa nemohol do areálu dostať. Napokon aj sám žalobca v odvolaní poznamenáva, že z týchto fotografií zjavne vyplýva, že brány do areálu žalovaného sú uzatvorené, nie že brány do areálu žalovaného sú uzamknuté. Uzatvorenú bránu je možné otvoriť a následne je možné do areálu vojsť bez toho, aby ju bolo potrebné nejako inak prekonávať, a teda jeho skutkové tvrdenie o uzamknutí brán so zamedzením prístupu žalobcu nebolo v konaní preukázané. Z fotografií založených v súdnom spise nie je jasné, kedy boli vyhotovené, a preto aj keď sú na týchto fotografiách zachytené motorové vozidlá zaparkované v areáli žalovaného, nie je možné zistiť, kedy boli tieto autá na týchto pozemkoch zaparkované, ale ani to, či motorové vozidlá zachytené na fotografii nachádzajúcej sa na č. I. 213 súdneho spisu sa tam nachádzajú z dôvodu, že v predmetnom areáli je vykonávaná určitá podnikateľská činnosť alebo sú tam zaparkované náhodne bez toho, aby prišli do kontaktu s podnikateľskou činnosťou realizovanou v tomto areáli žalovaným. K námietke žalobcu o neprihliadnutí na rozsudok Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 10C/102/2015 uviedol, že samotná skutočnosť, že stranami sporu boli právni predchodcovia sporových strán a predmetom konania bolo takisto vydanie bezdôvodného obohatenia, ešte neznamená, že súd prvej inštancie mal aj v tomto spore žalobe vyhovieť, pretože súd nie je viazaný iným rozhodnutím v obdobnej veci, aj keď stranami predchádzajúceho sporu sú právni predchodcovia sporových strán, čo potvrdzuje aj ustanovenie § 193 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), v ktorom sú taxatívne vymenované iné rozhodnutia, ktorými je súd viazaný.

5. Z fotografií, ktoré žalobca doložil do súdneho spisu je zrejmé, že v areáli sa nachádzajú dve oplotenia. Prvé oplotenie s bránou je oplotenie s oporným múrom, ktoré sa nachádza na parcelách žalobcu a druhé oplotenie s červenou dvojkrídlou bránou, ktorá je viditeľná na fotografii, kde sa nachádza budova autoškoly. Brána prvého oplotenia z Q. ulice vyhotovená ako rampa upevnená na pántoch, nie je uzamknutá. Druhé oplotenie s červenou dvojkrídlou bránou je žalovaným strážené a aj využívané na jeho podnikateľskú činnosť. K argumentácii žalobcu, že prístup do areálu mu znemožňuje oplotenie, ktoré žalovaný ani napriek jeho písomnej výzve neodstránil, odvolací súd konštatuje, že v prvoinštančnom konaní bolo preukázané, že oplotenie postavené na opornom múre, ktoré je súčasťou cestného telesa miestnej komunikácie nebráni žalobcovi vo vstupe do areálu kde sa nachádzajú pozemky v jeho vlastníctve cez bránu prvého oplotenia z Q. ulice vyhotovenú ako neuzamknutá rampa, a preto odvolací súd hodnotí žalobcom uvádzané argumenty týkajúce sa ním vymieneného miesta vstupu do areálu ako irelevantné.

6. Proti tomuto rozsudku podal žalobca včas dovolanie z dôvodov uvedených v § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Napadnutý rozsudok podľa neho závisel od vyriešenia právnej otázky, či súd (ne)môže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore strán. Inak povedané, či súd (ne)musí nerešpektovať prejudiciálny účinok právoplatného rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 10C/102/2015-86 z 25. októbra 2018, ktorým bola s účinkami ex tunc (deklaratórny rozsudok) poskytnutá ochrana už porušeným subjektívnym právam právnych predchodcov žalobcu. Poukázal pritom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) 1Cdo/44/2010 (R 40/2013), 4Cdo/161/2020 a 8Cdo/216/2020 a rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 349/09 a I. ÚS 170/2015. Podľa jeho názoru mali prvoinštančný a odvolací súd vziať do úvahy právoplatný rozsudok Okresného súdu Prešov z 25. októbra 2018 č. k. 10C/102/2015-86. Teda rozhodujúcu právnu otázku posúdil nesprávne. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré považuje za nepreskúmateľný a arbitrárny, čím podľa neho došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa jeho názoru mu nedal odvolací súd odpoveď na jeho námietky uvedené v bodoch 22. až 37. odvolania. Má právo vstupovať na svoje pozemky z ulice Jesennej, v ktorom práve mu však bráni oplotenie žalovaného. Okrem toho nemôže vstupovať na pozemky žalovaného, aby sa dostal na svoje pozemky, čo by bolo v rozpore s § 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka. Za nepresvedčivú považuje argumentáciu, že z fotografií nebolo možné zistiť, kedy boli vyhotovené. Zo súboru JPG je jednoduché zistiť dátum a čas ich vyhotovenia. Keďže žalovaný tvrdenie o dátume a čase nepoprel, malo

isť o nespornú skutočnosť. Z fotografií je zrejmé, že sa na nich nachádzajú jednak dopravné kužele, ale najmä autá označené podnikateľským logom žalovaného, ktoré používa na podnikanie - činnosť autoškoly, čo je tiež skutočnosť, ktorú žalovaný nepoprel. Okrem toho sa odvolací súd nezaoberal žalobcom predloženou judikatúrou Najvyššieho súdu Českej republiky. Preto navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Alternatívne, aby zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie.

7. Žalovaný považuje rozhodnutie súdu za správne. Rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 10C/102/2015 vychádzal z obdobia od 11. marca 2013 do 11. marca 2015. Aj keď predmetné rozhodnutie bolo medzi právnymi predchodcami žalobcu a žalovaného a predmetom bolo bezdôvodné obohatenie, nemožno ho aplikovať na súčasný spor, keďže nejde o rozhodnutie uvedené v § 193 CSP. Argumentáciu podporil rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/115/2016. Podľa neho žalobca nevymedzil právnú otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu. Nárok žalobcu bol zamietnutý pre nepreukázanie bezdôvodného obohatenia na strane žalobcu, teda žalobca neunesol dôkazné bremeno. Nesúhlasí s argumentom o nepreskúmateľnosti rozsudku. V konaní bolo podľa jeho názoru žalobcovi vysvetlené, že jeho vec bola zamietnutá pre neunesenie dôkazného bremena vo veci samej, preto sa nedostotožňuje s jeho názorom o arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Záverom navrhol, aby najvyšší súd dovolanie odmietol a priznal mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

8. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalovaná dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), strana sporu bola zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) a dovolanie podľa § 447 písm. f) CSP odmietol, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi. Dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 CSP stručne uvádza dôvod svojho rozhodnutia.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

9. Podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok („CSP“) dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Žalobca namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, nedanie odpovede na oplotenie pozemkov brániacemu vstup na ne a nevysporiadanie sa s predloženou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu Českej republiky.

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľka vymedzila v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. V neposlednom rade je dovolací súd viazaný aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

12. Zisťovanie skutkového stavu a správnosť vyhodnotenia vykonaných dôkazov súdom predstavujú skutkovú stránku sporu (skutkové otázky), ktoré nie sú prípustným predmetom dovolacieho prieskumu. Súd zisťuje skutkový stav veci, aby si tak vytvoril predpoklady pre aplikáciu právnej normy, na základe ktorej v konkrétnej veci nachádza právo, teda dochádza k právnemu posúdeniu veci. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o existencii, resp. neexistencii subjektívnych práv a povinností subjektov z právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnú normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej

aplikáciu súdom na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp zn. 9Cdo/150/2020 z 27. apríla 2022).

13. Podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

14. Súčasne najvyšší súd konštatuje, že námietky spojené s nesprávne zisteným skutkovým stavom sú z dovolacieho prieskumu vylúčené. Dovolací súd však v tejto súvislosti preskúmal, či odôvodnenie skutkového stavu bolo dostatočne odôvodnené. Rovnako sa zamerával aj na preskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

15. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie nevyplýva nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a náležite neodôvodnil, a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu dovolateľa. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad.

16. Dovolací súd v tejto súvislosti tiež dodáva, že nie je povinnosťou odvolacieho súdu vždy dopodrobna reagovať úplne na všetky námietky odvolania. Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005).

17. Keďže predmetom konania bolo nedovolené obohatenie z titulu neoprávneného využívania pozemkov žalobcu žalovaným, odvolací súd nemal dôvod riešiť vstup žalobcu na jeho pozemky z dôvodu oplotenia, ktorý nebol predmetom sporu.

18. Rovnako odvolací súd nebol povinný reagovať na žalobcom vymedzené rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, keďže nejde o judikatúru v rámci právneho poriadku Slovenskej republiky. Odvolací súd postupoval správne, keď na námietky žalobcu odpovedal podľa ustálenej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorú v rozhodnutí uviedol.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené, nie je možné akceptovať žalobcom uplatnené námietky v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

20. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok („CSP“) dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

21. Podľa § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

22. Podľa § 432 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

23. Žalobca nastolil otázku: „Či súd (ne)môže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore strán. Inak povedané, či súd (ne)musí nerešpektovať prejudiciálny účinok právoplatného rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 10C/102/2015-86 z 25. 10 .2018, ktorým bola s účinkami ex tunc (deklaratórny rozsudok) poskytnutá ochrana už porušeným subjektívnym právam právnych predchodcov žalobcu.“

24. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu, (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (1Cdo/126/2017, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/132/2017, 4Cdo/207/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/221/2017).

25. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (2Cdo/203/2016, 3Cdo/38/2019, 4Cdo/32/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/25/2018, 8Cdo/100/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania). Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

26. Relevanciu podľa § 421 ods. 1 CSP má právna otázka (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 1 CSP), a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípady) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, sudy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

27. Odvolací súd sa s námietkou nastolenou žalobcom v dostatočnej miere vysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia uvedením rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/115/2016 „Prejudiciálna otázka a jej posúdenie nesmie byť nikdy poňaté do výroku súdneho rozhodnutia. Výrok súdneho rozhodnutia je jedinou časťou rozsudku, ktorá nadobúda právoplatnosť. Inak povedané prejudiciálny účinok právoplatnosti skoršieho rozsudku v novom (ďalšom) občianskom súdnom konaní s neidentickým predmetom konania (inak by tu bola prekážka rei iudicatae) je pre súd záväzný, ak právoplatným rozsudkom už bolo o danej otázke rozhodnuté. Aby však takéto posúdenie bolo záväzné, otázka, ktorá je predbežnou otázkou v novom ďalšom konaní, musela byť v predchádzajúcom súdnom konaní právoplatne skončenom priamym predmetom sporu a musela byť posúdená vo výroku rozsudku. Právne posúdenie predbežnej otázky v odôvodnení rozhodnutia nemôže predurčovať hmotnoprávny stav pre rozhodnutie, ktoré ešte súdom nebolo vydané, pretože by tým dochádzalo k obmedzeniu subjektívneho hmotného práva žalobcu a jeho výkonu. Súd je teda viazaný iba výrokom rozsudku, nie jeho odôvodnením. Pre súd je záväzné posúdenie predbežnej otázky uskutočnené v inom konaní medzi totožnými účastníkmi, ak ide o otázku riešenú vo výroku rozhodnutia, t. j. otázku, ktorá bola predmetom konania, pričom riešenie ostatných otázok, s ktorými sa súd musel v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadať, nie je pre súd v inej veci záväzné“.

28. Podľa právnej vety uznesenia najvyššieho súdu z 31. januára 2012 sp. zn. 1Cdo/44/2010, uverejnenej v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky: „Pokiaľ už

bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením“.

29. Po preskúmaní uvedeného rozhodnutia ako celku, netreba opomínať aj jeho ostatné časti, ktoré presne ohraničujú aplikovateľnosť uvedenej právnej vety: „Pokiaľ ide o iný (nie ten istý) nárok (predmet konania), zásadne platí, že ak v skončenom konaní účastníkov došlo právoplatným súdnym rozsudkom k vyriešeniu hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého sa aj tento (nový) nárok (neidentický s predmetom skončeného konania) odvodzuje, je súd v tomto ďalšom (novom) občianskom súdnom konaní pri zodpovedaní predbežnej otázky, (ktorá právoplatným súdnym výrokom sa už vyriešila ako vec sama) týmto vyriešením viazaný.“

30. Prejudiciálne posúdená otázka, ktorá sa prejavuje iba v odôvodnení rozsudku, nemôže tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci (porovnaj aj rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2MCdo/2/2014 z 30. októbra 2014). Prejudiciálny účinok právoplatnosti skoršieho rozsudku v ďalšom občianskom súdnom konaní s neidentickým predmetom konania (inak by tu bola prekážka rei iudicata). Aby však takéto posúdenie bolo záväzné, otázka, ktorá je predbežnou otázkou v novom ďalšom konaní, musela byť v predchádzajúcom súdnom konaní právoplatne skončenom priamym predmetom sporu a musela byť posúdená vo výroku rozsudku. Právne posúdenie predbežnej otázky v odôvodnení rozhodnutia nemôže predurčovať hmotnoprávny stav pre rozhodnutie, ktoré ešte súdom nebolo vydané, pretože by tým dochádzalo k obmedzeniu subjektívneho hmotného práva žalobcu a jeho výkonu. Súd je teda viazaný iba výrokom rozsudku, nie jeho odôvodnením. Pre súd je záväzné posúdenie predbežnej otázky uskutočnené v inom konaní medzi totožnými účastníkmi, ak ide o otázku riešenú vo výroku rozhodnutia, t. j. otázku, ktorá bola predmetom konania, pričom riešenie ostatných otázok, s ktorými sa súd musel v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadať, nie je pre súd v inej veci záväzné (porovnaj rozsudky Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 26Cdo/2804/2012 z 12. júna 2014 a sp. zn. 32Cdo/4004/2014 z 03. decembra 2013).

31. Podľa § 193 Civilného sporového poriadku súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

32. Z uvedeného je zrejmé, že námietky dovolateľa o neaplikovaní rozhodnutia Okresného súdu Prešov č. k. 10C/102/2015-86 v zmysle citovanej ustálenej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu a s poukazom na § 193 CSP nie je možné vyhovieť.

33. Súčasne najvyšší súd konštatuje, že odvolací súd sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ako to namietal žalobca.

34. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

35. Dovolací súd rozhodnutie o nároku žalobkyne na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.